

stafte den gamle og forældede Lønningssmaade, som bestaar i Offer og Accidenser, og Udvalgets Flertal tror, at i alt Fald for Landets Bedkommende lader det sig gøre uden nogen som helst Hindring eller Ulempe. Saaledes som Vædringsforslaget Nr. 74 er stillet, kan det ganske vist ogsaa angaa Købstæderne, og Udvalget vil tage under Overvejelse, hvorvidt man kan lade Bestemmelserne gælde ogsaa for dem. Det er muligt, at man der ikke godt kan komme frem ad den Vej, og Udvalget forbeholder sig derfor den endelige Medaktion af Forslaget Nr. 74, hvis det skulde vise sig, at Bestemmelsen kun kan angaa Landet. Det er imidlertid noget, som nærmere kan undersøges mellem 2den og 3dje Behandling. Det er sikkert nok, at hele denne Lønningssmaade er forældet og lige uheldig for Nyderne og Yderne, og naar man her tillægger Lærerne faste Lønninger fra Stats- og Kommunekasserne, ser jeg ikke, at der er noget til Hinder for, at man simpelthen lader Offer og Accidenser bortfalde. Jeg ser heller ikke, at man derved kommer i Strid med den Grundlovsbestemmelse, ifølge hvilken andre Religionsbenedelser end den evangelisk-lutheriske ikke skulle yde noget til Lønning af Kirkens Betjente. Vædringsforslaget Nr. 75 gaar ud paa at ophæve en ældre Bestemmelse om, at gifte Læreriuder i Købstæderne og paa Landet ikke skulle have Pensionsret. Her i Kjøbenhavn er Forholdet det, at de have Pensionsret, men i Købstæderne og paa Landet mister den gifte Læreriinde sin Pensionsret. Vi have ment, at det ikke er rigtigt, og Læreriuderne have ogsaa søgt om Ophævelse af denne Bestemmelse. Naar Læreriinden vedbliver at gøre sin Gerning, er det underligt at straffe hende, fordi hun indgaar Ægteskab, og af den Grund fratage hende Pensionsretten. Vædringsforslaget Nr. 69, hvortil knytter sig Nr. 85-89, angaar Udbetaling af Statslønningstillæget. Lovforslaget foreslaar, at Statslønningstillægene til Lærerne skulle udbetales af Kommunekasserne, som saa igen skulde have dem refunderede. Men Udvalget har ment, at det vilde være et Omkostning at gaa den Vej, og at Kommunerne vilde have betydelige Ulemper deraf, dels derved, at deres Regnskabsførelse vilde blive vanskeligere, og dels derved, at de muligvis ville kunne komme til at staa i Forskud med Beløbene. Jeg indrømmer, at slet saa grelt som med Hensyn til Alderdomsforsørgelsen kan det næppe stille sig. Med Hensyn til disse Lønningstillæg kan man bedre i Forvejen regne ud, hvor meget de beløbe sig til, men noget ville Kommunerne komme til at staa i Forskud, og da

det ikke vil være heldigt for disse smaa Kasser, vil det være rettere at ordne Forholdet paa den Maade, at Lønningstillægene udbetales direkte fra Statskassen gennem Skolefonden paa lignende Maade som de Tillæg, Lærerne nu faa fra Statskassen. Det viser sig ogsaa, at Sogneraadene selv have haft deres Opmærksomhed vendt i denne Retning, idet det Andragende, der er indgivet fra 61 Sogneraad i Viborg Amt, og som jeg omtalte i Aftes, netop gaar ud paa, at der maa finde en direkte Udbetaling Sted fra Statskassen gennem Skolefonden, og at Kommunerne ikke skulle udrede noget forskudsvis.

Jeg kommer derefter til det 5te Afsnit, som handler om den private Skole. Dertil høre Vædringsforslagene Nr. 78, 79 og 80 samt Underændringsforslaget Nr. 81 og Flertallets Vædringsforslag Nr. 82. Udvalgets Flertal er gaaet ud fra den Betragtning, at naar man nu gaar til i saa stærk en Grad, som her er foreslaaet, fra Statskassens Side ved Lønninger at forbedre vort Almue-skolevæsen, vil det ikke være rigtigt samtidig at lade den private Skole staa uden noget som helst Tilskud. Den private Skole har jo en ikke saa ganske ringe Betydning her i Landet. I denne Henseende kan jeg henvise til Bilag 9 i Betænkningen, som meddeler et Andragende, der er indkommet til Regeringen og Rigsdagen fra Bestyrelsen for Dansk Friskoleforening. I dette Andragende ophyses en hel Del om de nuværende Friskoler. Det er ikke saa, at vi have faaet Oplysninger fra samtlige Friskoler, men der foresligger dog Oplysninger fra 139. Der nævnes baade, hvormange Familier der støtte disse Friskoler, hvor stort Børneantallet er, hvorledes Undervisningen er ordnet, hvilke Lokaler man har, hvor meget der udbetales i Lønninger m. m. Vi ere gaaede ud fra, at det ikke kan være rigtigt, naar man saa stærkt forbedrer den offentlige Skole ved Statsbidrag, da ganske at udelukke Hensynet til Friskolen til den private Skole. Derfor stille vi de Vædringsforslag, som jeg nu skal nævne, om den private Skole. Der bestemmes der først, hvad der skal forstås ved en privat Skole. Saa længe Børneantallet ikke er over 10, betragtes det som Hjemmeundervisning. Som saadan betragtes det ogsaa, naar det er en sluttet Kreds af Familier, der have etableret en Undervisning for deres Børn, saa længe Tallet af Børn ikke er over 20. Al anden Undervisning, som gaar der ud over, skal ind under de Bestemmelser om den private Skole, som vi alle kende fra Loven af 30te September 1864. Enhver der vil